

L'AGUSTÍ MIQUEL PEIRÓ, AQUELL NOI QUE CANTAVA...

CARLES M. BALSELLS

Fa poc més d'un any —el juliol del 2006—, es va evocar la figura de l'Agustí Miquel Peiró en una exposició a la Biblioteca Central d'Igualada. Va ser una mena d'homenatge senzill i discret, fet amb moltíssima sensibilitat, que va permetre a molts no només recordar la figura i la persona del Peiró —així se l'anomenava—, sinó també apropiarse en el record i també en la nostàlgia a un local que va marcar tota una època en una petita ciutat com Igualada. El *Racó de Capvespre*, avui tancat, però que tothom recorda encara.

L'Agustí Miquel Peiró va morir jove, molt jove, el 1989. Tenia 44 anys. I tanmateix el seu recorregut vital va ser prou extens i vari perquè algú cregués, sortosament, que valia la pena preservar-ne la memòria, recollint objectes, partitures, lletres, fotografies, programes, discos compactes, cintes i papers diversos, i exposar-los, junt amb la seva guitarra, públicament. I que, d'aquest fet que va merèixer la visita de moltíssims ciutadans, en quedés a la Biblioteca Central d'Igualada també un dossier de referència tan complet com ha estat possible.

El Peiró va néixer a Rafelguaraf (a la Ribera Alta del País Valencià) el 1944, però va fer d'Igualada la seva ciutat, el seu lloc vital d'adolescència i joventut. Era un noi inquiet, encara que potser moltes vegades no ho semblava, amb aquell posat discret, quasi tímid. Una persona rebel i alhora tendra, profundament humà i senzill en el tracte.

Aviat, però, va manifestar que tenia una ànsia artística, musical i alhora social en les lletres que

escrivia. Els temps —anys 60, anys 70— eren els que eren, i la grisor impregnava la vida de la ciutat i del país. La música podia ser i de fet era una vàlvula per escapolar-se'n. Era també una manera de no emmudir del tot i promoure un clima perquè les coses canviessin. Més d'una vegada havia explicat com, al començament, l'havien influenciat la música i les cançons del Raimon, valencià com ell, i el moviment de la Nova Cançó.

Tot i això, els seus inicis foren cap al 1960. Feia un any només que havia nascut el grup Els Setze Jutges, que tanta influència tindria en la vida del país, en la seva reivindicació cultural amb les primeres cançons de música lleugera cantades en català en plena dictadura. L'Agustí Miquel Peiró es va emmirallar en aquest moviment en què es va convertir la Nova Cançó. Tot plegat fa que Peiró comenci a escriure poemes, a musicar-los i es compri la primera guitarra. La il·lusió de la primera guitarra comprada amb els estalvis dels treballs d'adolescent, tan normals en aquells anys.

Les primeres actuacions són en un dels molts grups que llavors van proliferar. Va durar poc temps, com també era força habitual, i el nom del grup va ser *Tigres*. El 1964 va donar vida al nou grup *Los Cuervos*, integrat per Joan Vidal Solé, Eduard Finestres, Joan Vidal Vilanova, Ramon Bregada i l'Agustí Peiró. Pocs mesos més tard, era l'estiu del 1965, graven el seu primer disc en català i passen a anomenar-se *Els Corbs*.

L'any 1967 enregistra un nou disc, aquest ja en solitari i amb el segell Canigó: *Agustí canta les*

seves cançons. Un disc que ell va voler que tingués a la contraportada unes ratlles de l'autor d'aquest article, detall que va obrir una relació d'amistat i de reconeixement mutu que no es va trencar mai. El disc té quatre cançons. *Lluny, La guerra, Escolteu i Enyoro de veritat*. Les lletres deixen entreveure ja la seva inquietud, barreja de records, melangies i esperances. A *Lluny* diu al final de la cançó:

*Perquè he vist la tristesa d'aquell viure sempre així,
per això he marxat, jo m'he allunyat d'aquell lloc
on vaig néixer, d'on sóc fill;
per això avui canto aquesta cançó,
que en el cel quedarà fins a la fi.*

A *La guerra* deixa anar un lament que és com una mena de proposta en el sentit que cal un canvi, que ja n'hi ha prou, potser. Diu:

*Deixeu de tocar aquests tambors
que em recorden la guerra,
la guerra que porta misèria, fam
i molta maldat,
la guerra que no he vist
però sé que és veritat
i és dolor.*

A *Escolteu* deixa via lliure a l'esperança d'un temps nou, tot cantant:

*Escolteu,
matinada verge ens espera
a la fi d'aquesta llarga nit...*

I a *Enyoro de veritat*, evoca la seva infantesa amb una tendríssima cançó que comença dient:

*Enyoro de veritat
les carícies de la meva mare
als quatre o cinc anys;
el record del meu pare
que bé m'ensenyava
a ser un xicarró sense gens de maldat.*

I l'acaba amb aquestes paraules:

*Enyoro de veritat ser un infant,
perquè els infants
no veuen del món la maldat.*

I aquesta va ser, justament, una de les característiques de la seva persona. Bonhomiós, amic dels seus amics, senzill en tot moment i amb tothom. I cada vegada més, lliurat a la passió de compondre, d'escriure i cantar.

Cantar... Aviat arriba el segon disc, també el 1967. Ell té vint-i-tres anys. Canvi de portada i el mateix títol: *Agustí canta les seves cançons* amb el segell de Canigó. Quatre noves cançons: *La ciutat, La fi del nostre primer amor, Amunt i El bon pagès*. Són lletres que responen a moments que semblen de rebel·lia en *La ciutat*, d'un realisme sorprenent en la seva edat a *Amunt*, de fe en el treball en *El bon pagès* quan diu:

*Lluita, pagès, veuràs que tot floreix
a la fi, la terra et dona de cor
els fruits, els fruits que amb la teva suor
has guanyat, bon pagès...*

I de melangia i tristesa, però alhora de bon record per l'amor viscut quan en la cançó *La fi del nostre primer amor* diu en les estrofes finals:

*Quan lluny de mi siguis i les flors floreixin,
jo vull que tu cantis la cançó
que els ocells cantaven
quan tu i jo veníem
de jugar el dolç joc de l'amor.*

Cap al 1969, l'Agustí Peiró entra a formar part del grup *Rumba Tres*. Aquest fet significa un gir radical. Ara canta boleros i música llatina i comencen per a ell actuacions per tot l'estat espanyol. Graven, també, diversos discos senzills amb el segell de Belter.

El 1970, l'Agustí deixa el grup i pren la decisió, gens fàcil en vista de l'èxit que *Rumba*

Tres tenia, d'emprendre el camí en solitari sota el nom d'Agustí Peiró. És l'època dels memorables moments a *Racó de Capvespre*, que van ser una alenada d'aire fresc a la ciutat. Molts, moltíssims, tenim records lligats a aquelles nits diferents, en un petit local que ha esdevingut mític i que ell, sobretot ell, va omplir de sensacions, cançons i un clima entre màgic i extraordinari en aquella Igualada. *Racó de Capvespre*. Agustí Peiró. Qui d'entre nosaltres no recorda la seva interpretació, tantes vegades reclamada, de *Comandante*?... O aquella nit de Nadal, quan va dir, amb una veu que traslluïa profunda emoció, que sentia la necessitat de cantar, *a capella*, *El cant dels ocells*, i ho va fer fins a posar la pell de gallina a tots els qui hi érem sota un silenci impressionant mentre cantava...

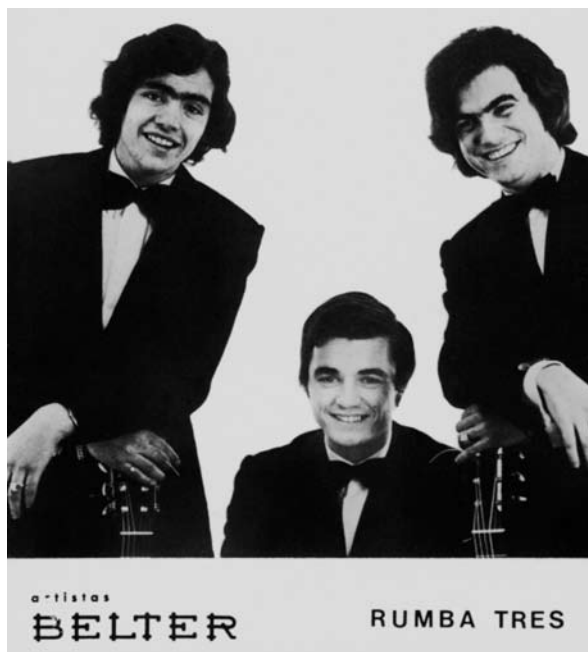
Aquest era l'Agustí. Capaç d'emocionar, de fer gaudir de les músiques i de les lletres un públic divers, heterogeni, també al bar musical *Barlovento* de Salou, per exemple, on molts estius havíem vist com l'aplaudien de manera entusiàstica gent de tot arreu. Pràcticament, havia abandonat les seves pròpies cançons per endinsar-se en temes d'altres autors com Raimon, Serrat, Jacques Brel, Sabina, Brassens, Alberto Cortez, The Beatles i d'altres. Ja viu de la música. I l'any 1974 grava un nou disc en solitari amb diversos temes i dues cançons pròpies: *Canción del espantapájaros* i *Esa mujer*.

En aquesta etapa, l'Agustí grava nous temes i música poemes de Juan Ramón Jiménez i d'Antonio Machado. Amb la col·laboració de la igualadina Maria Àngels Balada, grava a Barcelona *Les meves cançons*.

El 1984 compon i grava un disc que esdevé emblemàtic i té una excel·lent acollida de crítica i de vendes. Es tracta de *Marinero en Tierra*, selecció de poemes de Rafael Alberti. Un disc que es reedita amb motiu d'un homenatge pòstum a Cal Ble d'Igualada, que es va fer l'any 2001.

L'Agustí Peiró va morir jove, com hem dit. Massa jove. De llarga malaltia que va anar minant

el seu ànim i el seu cos de mica en mica. Però va deixar aquest petjada de cantautor i d'una veu personal que va marcar una època a Igualada i que l'exposició de la Biblioteca ha recordat de manera digníssima, obrint la capsula dels records, dels bons records, a molta, moltíssima gent.

CARLES M. BALSELLS I CASTELLTORT (Barcelona, 1943). Col·laborador habitual de la premsa igualadina, ha publicat els llibres *L'esclatxa de paper* (1985), *Dibuixos i paraules de l'Anoia* (1991), *Cròniques de la gent i del carrer* (1992), *Aquesta nit, Igualada: la caravana dels somnis* (1994), *El quiosc de vidre* (2001) i *5 de gener. Festa de Reis d'Igualada* (2006).